

LIVSLANG LÆRING

Anne Leonora Blaakilde

Det er i disse år et ikke ukendt fænomen, at mennesker med en vis ærværdig alder kaster sig selv ud i handlinger og aktiviteter, som man ikke tidligere har forbundet med alderdommen. Den 90-årige kvinde, Inger Precht er et eksempel på dette, da hun i august 2002 begyndte et krævende, 2-årigt kursus til studentereksamen. Der er stort frafald på de 2-årige studenterkurser.

Anne Leonora Blaakilde er kulturgerontolog og har fulgt Inger Precht i det første halve år af hendes studietid. Det har givet en interessant, gerontologisk indsigt i, hvilke fordele og ulemper høj alder kan give i en sådan situation. Både med hensyn til fysisk formåen, helbred, socialt samvær med yngre mennesker, indlæring og ikke mindst studiens egen personlighed, som spiller en væsentlig rolle for hendes styrke i studieforløbet.

Gerontologi og samfund 2003; 19, 2: 32-33

FORBEREDELSE

Der var spænding i luften, den regnvejrsdag i august 2002, da Inger Precht mødte op til sin første skoledag på Frederiksberg Studenterkursus. Aftenen forinden havde hun skålet i champagne med sin datter, og der var indkøbt nye læsebriller.

Mange overvejelser var gået forud, og en del forberedelser var truffet. Inger havde stillet sig selv utallige spørgsmål: Kan jeg følge med? Kan min 90-årige krop klare presset – at sidde syv timer på en stol hver dag, at gå op og ned ad alle trapperne i den tre etagers høje skole med en taske fuld af bøger? Hvordan vil mine yngre klassekammerater mon reagere? Kan jeg klare at lave lektier hver aften? Og hvad med mit sociale liv i øvrigt – jeg får nok ikke tid til at passe min bridge og gymnastik eller se venner og familie? Transporten kan også blive et problem.

Hun fik sig en rygsæk, for at det kunne være mere overkommeligt at bære de mange bøger på ryggen, og hun medbragte en siddepude, for at lette anstrengelsen ved at sidde på den samme stol hele dagen.

»Jeg er også i gang med at anskaffe mig en mobil,« siger Inger, »det tror jeg, man skal ha'.«

TRANSPORT

Inger havde tjekket transportmulighederne fra Vanløse til Vodroffsvej og fundet ud af, at der gik en direkte linje, når blot hun startede med at gå de 15 minutter over til nærmeste busstoppested.

»Hvis det så bliver rigtig meget snevejr en gang imellem, så kan jeg vel tage en taxa,« udbrød Inger i sommerheden et par dage inden skolestart.

Det viste sig, at vinteren 2002 blev temmelig frost- og snerig, men Inger tog nu alligevel ikke en taxa til skole. Det største problem med snevejret var, når bussen stoppede ved skolen med udgangsdøren lige foran en stor snedrive.

»Jeg kan jo ikke hoppe ud i snedriverne ligesom de unge lettilbens,« sagde Inger, »så jeg må gå op til fordøren og gå ud i stedet for. Det må man godt, hvis man spørger pænt om det. For bussen holder altid med fordøren lige der, hvor der er ryddet.«

HANDLEKRAFT

Inger er handlekraftig. Og hun er ikke bange for at spørge om lov eller foreslå forandringer. Da hun havde hørt, at der var en elevator i skolen, som lærerne bruger, når de transporter sig op og ned til 2. eller 3. sal, var hun ikke sen til at forhøre sig om lov til at bruge den – under særlig hensyntagen til sine 90 år gamle ben. Det viste sig at være nødvendigt, for netop Ingers klasse fik klasselokale på 3. sal, og der er en del gåen op og ned ad trapperne dagen lang – med bøger. Det forhindrede dog ikke Inger i at være den, der fløj ned til pedellen i kælderetagen, når de alle sammen sad og frøs oppe i klassen, fordi der var noget i vejen med radiatorerne.

»Inger fik ham til at skrue op for varmen. Hun er mindre autoritetstro end mange af os andre,« siger Mette fra klassen, »hvis der er noget, der ikke fungerer, så prøver Inger at gøre noget ved det!«

DEN GAMLE DRØM

Inger blev født i 1912 og tog realeksamen, men i stedet for at gå i gymnasiet valgte hun at rejse ud i Europa. Hun kom hjem til Danmark og havde en ansvarsfuld stilling i en bank, indtil hun giftede sig med en civilingeniør, som senere blev skibsværftdirektør.

Nu er Inger enke, og tilfældigvis var hun til translokation på Frederiksberg Studenterkursus, da barnebarnet Line blev student i juni 2002. Samme eftermiddag tog Inger sin beslutning. Hun havde altid ærgret sig over, at hun ikke fik en studentereksamen, da hun var ung. Det var hendes gamle drøm at blive student. Så hun gik ned til rektor og blev indmeldt med det samme.

Rektor Henrik Halberg siger: »Jeg har ingen tvivl om, at hun kan klare det, bare hun kan tilpasse sig. Det handler jo ikke om alder.«

Hvorfor tager du egentlig ikke HF, Inger?

Svaret er næsten fornærmende:

»Det skal være student! Det er dét, der er hele pointen. Det er en gammel drøm.«

KLASSEKAMMERATERNE

I løbet af efteråret falder Inger godt til blandt sine 28 unge klassekammerater. Nogle af dem fortæller om den første skoledag:

»Det var sjovt, da vi kom op i klassen, og så skulle vi præsentere os og sige, hvor gamle vi var. Der var én, der sagde hun var 16, og så begyndte Inger at grine. Så sagde hun, at hun var altså fem gange så gammel som hende, og så skulle vi jo alle sammen til at regne efter. 90 år! Det troede vi ikke på.«

De holdt en introfest på skolen, hvor Inger deltog i fællesspisning med sin stamklasse oppe i deres klasselokale. Her havde Inger medbragt to rødvingsglas til sig selv og en klassekammerat, som hun delte sin vin med. De andre drak af plasticbægre. Da de skulle til at spise, var det Inger, der fik kaldt dem til samling og lærte dem, at det er hyggeligere at vente på hinanden; i stedet for at alle går op og ned til buffetbordet på forskellige tidspunkter. Hun holdt også en taketale til kokkene. Da diskoteket begyndte, gik Inger dog hjem.

Til jul medbragte Inger 80 æbleskiver og rødvin til hele klassen, og pyntede op med fyrfadslys. Inger bar det hele selv. »Men det var altså for tungt.«

Ingers klassekammerater er glade for at have hende i klassen. »Hun har så mange erfaringer, så hun kan fortælle om ting, vi aldrig har oplevet. Vi gennemgik en tekst fra 2. verdenskrig, og så fortalte hun om ting, hun selv havde været med til. Det giver et helt andet perspektiv.« Siger en af klassekammeraterne.

Mette og Merete fortæller om, hvordan Inger giver dem baghjul til fransk, fordi hun

Anne Leonora Blaakilde, cand.mag.
Nygade 27
3200 Helsingør
blaakilde@mail.dk

kan så mange gloser. »Og så når vi laver gruppearbejde,« siger Mette, »så siger Inger fx om spørgsmål fire, som vi skal forberede et svar til, at »det kan vi bare snurre over!« »Snurre over« betyder at improvisere i klassen.

Kan Inger mon finde på at begynde at opdrage på sine klassekammerater?

»Nej!« Siger Mette og Rikke i kor. »Det er os, der opdrager hende! Vi prøver at lære hende at række fingeren op!«

FAGLIGHED

Lærerne er enige om, at Inger er en kvik elev; nogle gange så ivrig, at hun glemmer at række hånden op. Det er spændende for klasses Diskussionen, når Inger kan perspektivere teksterne med sin egen livshistoriske erfaring, mener både fransklæreren og dansk-læreren.

I dansktimen får Inger en dansk stil tilbage med karakteren 10. Stilene gennemgås i dansktimen, og Inger spørger: »Hvad var egentlig grunden til at man gik over til at skrive substantiver med småt? Jeg kan stadig savne de store bogstaver.« Et spørgsmål, man som lærer ikke så ofte bliver stillet, og læreren må dog også melde pas.

Inger har selv placeret sig på en siddeplads midt i klasselokalet af hensyn til syn og hørelse. Så har hun de bedste muligheder for at følge med. Men det kan dog godt knibe en lille smule med at forstå en besked, hvis den bliver givet, mens der bliver snakket eller rykket rundt med stolene. Nogle gange kan det også være vanskeligt at høre, hvad klassekammeraterne siger i klasses Diskussionerne. Men Inger har overhovedet ingen problemer med at følge med i klassen ellers; hun er en meget flittig og ansvarsfuld elev.

»Jeg har kun haft én dags forsømmelse, og det var altså fordi jeg skulle til 90-års fødselsdag i Sverige hos min veninde,« siger Inger i begyndelsen af november.

I efteråret følger hun trofast undervisningen, mens mange andre forsømmer en del, mangler at aflevere deres opgaver, eller simpelthen melder sig ud af skolen, fordi det er meget krævende at læse til student på 2 år.

OP OG NED

En af Ingers klassekammerater fortæller, at hun laver lektier hver aften – hele aftenen, og ikke ret meget andet.

»Det er ved at tage livet af mig.« Siger Inger en dag i oktober om sin skolegang. »La-

tin, det er altså ikke lige min kop the. Jeg orker næsten ikke at læse latin efter skoledagen er slut. Men jeg laver lektier hver aften og er oppe til 23-23.30. Jeg sover normalt kun 6 timer, ellers kunne jeg ikke klare det.«

Men i november begyndte problemerne. Først fik Inger kold lungebetændelse og forsømte fire dage. Et par uger efter faldt hun på skolens trappe og fik en flænge i panden, som måtte syes med flere sting. Nu gør det ondt i hovedet og svier i øjnene efter et stykke tids læsning. I juleferien skulle hun skrive geografirapport, og det kunne hun ikke pga. efterveerne fra faldet. Så besluttede Inger sig for at stoppe sit studie:

»Jeg gik ind til rektor. Og så blev der et ståhej! Hold da kæft! »Det må du ikke!«, sagde han. »Din klasse er så glad for dig, og lærerne siger, du er så dygtig.«

Sammen fandt de en løsning, som Inger kunne leve med. Det var lige midt i januar værste kulde og mørkeste tid, og hun fik lov til at komme og gå frit, som hun ville, i en periode.

»Det at presset er taget fra mig, det gør at jeg kan alt muligt.«

Fuld af fortrøstning fortsatte Inger med at komme på skolen, mens den værste vinter lagde sin iskappe på fortovene i København. Men en dag havde hun det underligt i kroppen, og bagefter viste det sig, at hun havde haft en lille blodprop. Det gav en lille uro og angst for at udsætte kroppen for alt for store strabadser. Inger besluttede sig endelig for at holde helt op på studenterkurset midt i februar.

»Fysikken kan ikke klare det. Ånden er redebon, men kødet er skrøbeligt!«

Det var en meget svær og tung beslutning, for Inger var blevet så glad for at gå på Frederiksberg Studenterkursus, og hendes klassekammerater og lærere var meget glade for hende. Fra skolens side er der blevet lavet en ordning der går ud på, at Inger kan gå op i visse af enkeltfagene til sommer, hvis hun orker det. Det kan hun så overveje i de kommende måneder.

POSITIV ÅND

»Jeg var sørme bange for, at jeg skulle få en depression over det her,« sagde Inger om sin beslutning om at holde op. »Jeg kommer virkelig til at savne det liv og alle de meget søde unge mennesker. Men nu kan jeg så spille bridge igen, og så vil jeg nok melde mig til nogle kurser på Folkeuniversitet,

Fotos: Anne Leonora Blaukilde

FREDERIKSBERG STUDENTERKURSUS

For nogle år siden gennemførte en 83-årig mand studenterkurset. Han havde en realeksamen fra 1918.

Ved skolestart 2002 begyndte 150 studerende.

Gennemsnitsalderen er 22-23, men der er en del studerende på 18-19 år, nogle enkelte over 40 år, en over 60, samt Inger på 90. Langt fra alle gennemfører.

I Ingers klasse var de 29 ved skolestart, i februar er der 16-17 tilbage.

hvor jeg kan få stillet mit videbegær. Jeg har også bestilt en vintur til Frankrig til september.«

Det, der trøstede mest, var dog klassekammeraternes reaktion på Ingers afsked. De blev alle forfærdeligt kede af det, da hun stillede sig op i klassen og holdt sin farveltale. Inger selv var tudefærdig, men hun fik en afskedsbog med mange varme og kærlige ord med på vejen fra sine klassekammerater, som var kommet til at holde meget af hende. Og hun måtte love at komme igen på besøg.

»Jeg er så glad for, at det er blevet afviklet på denne glædelige måde, og at de alle sammen har været så søde imod mig. Tak til dem, fordi de har taget imod mig, selv om jeg er 70 år ældre end dem. Og nu havde jeg ellers endelig lært at række fingeren i vejret!« ■